

Sosiaalivaliokunnan mietintö n:o 31 hallituksen esityksen johdosta maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaiksi sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi.

Eduskunta on päätöspöytäkirjan ottein 2 päivänä lokakuuta 1981 lähettänyt sosiaalivaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 128 maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaiksi sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi. Tässä yhteydessä valiokunta on päättänyt ottaa myös käsiteltäväksi eduskunnan 12 päivänä kesäkuuta 1979 valiokuntaan lähettämän ed. Niemisen ym. toivomusaloitteen n:o 1370 (1979 vp.) esityksen antamisesta maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaiksi ja eduskunnan 20 päivänä maaliskuuta 1981 valiokuntaan lähettämän ed. Nikkilän ym. toivomusaloitteen n:o 540 viljelijäväestön saattamisesta lakisääteisen tapaturmavakuutuksen ja ammattitautilainsäädännön piiriin.

Asian johdosta ovat olleet kuultavina apulaisosastopäällikkö Jorma Perälä, hallitusneuvos Heimer Sundberg ja esittelijä Markku Sorvari sosiaali- ja terveysministeriöstä, vakuutuslietomari Juha-Veikko Hiekkaranta vakuutus-oikeudesta, pääjohtaja Jaakko Pajula ja osastopäällikkö Mauno Saalasti Kansaneläkelaitoksesta, johtaja Markku Hänninen Eläketurvakeskuksesta, toimitusjohtaja Martti Rahnasto, varatoimitusjohtaja Seppo Pietiläinen ja johtaja Taisto Paatsila Maatalousyrittäjien Eläkelaitoksesta, toimitusjohtaja Pentti Virtanen Tapaturmavakuutuslaitosten Liitosta ja agronomi Pentti Saarimäki Maataloustuottajien Keskusliitosta. Asian johdosta on eduskunnan päätöksen mukaisesti pyydetty maa- ja metsätalousvaliokunnan lausunto (lausunto n:o 8/1981 vp.), joka on tämän mietinnön liitteenä. Käsitteään asian valiokunta esittää seuraavaa.

Esityksessä ehdotetaan maatalousyrittäjien tapaturmaturvaa parannettavaksi säätämällä maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaki. Lakiehdotus sisältää maatalousyrittäjää koskevat erityissäännökset ja muilta osin siinä viitataan työntekijöiden tapaturmavakuutuslakiin ja ammattitautilakiin. Tapaturmavakuutus koskisi

pääsääntöisesti niitä maatilatalouden harjoittajia, kalastajia ja poronhoitajia, jotka kuuluvat vakuutettuina maatalousyrittäjien eläkelain piiriin.

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen kokonaiskustannukset ehdotetaan rahoitettavaksi perusturvaosuudella, maatalousyrittäjien vakuutusmaksuosuudella ja valtion osuudella. Tapaturmavakuutuksen lisäturvan kustannukset maksaisivat maatalousyrittäjät ja valtio puoliksi kumpikin. Vakuutusmaksu perittäisiin niiltä maatalousyrittäjiltä, jotka ovat velvollisia ottamaan maatalousyrittäjien eläkelain mukaisen vakuutuksen.

Tässä yhteydessä ehdotetaan muutettavaksi myös maataloustulolain 4 §:ää ja eräitä teknisluonteisia muutoksia tapaturmavakuutuslakiin ja maatalousyrittäjien eläkelakiin.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1982 heinäkuun alusta. Esitys liittyy valtion tulo- ja menoarvioesitykseen vuodelle 1982.

Toivomusaloitteessa n:o 1370 (1979 vp.) ehdotetaan, että hallitus antaisi maatalousyrittäjän tapaturmavakuutustyöryhmän mietinnön pohjalta esityksen maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaiksi.

Toivomusaloitteessa n:o 540 ehdotetaan, että hallitus ryhtyisi toimenpiteisiin viljelijäväestön saattamiseksi lakisääteisen tapaturmavakuutuksen ja ammattitautilainsäädännön piiriin valtion ja maatalouden yhteisvastuullisen rahoituksen turvin siten, että maatalouden oma maksurasitus ei ylitä $\frac{2}{5}$ syntyvän lisävakuumaturvan vuotuisista kustannuksista ja kyseinen maksurasitus otettaisiin maatalouden kustannuksena huomioon maataloustulolain mukaisessa tuotantokustannuslaskelmassa.

Hallituksen esityksestä ilmenevistä syistä valiokunta pitää hallituksen esitykseen sisältyviä lakiehdotuksia tarpeellisina, minkä vuoksi valiokunta on asettunut lakiehdotusten hyväksymisen kannalle. Hallituksen esitys toteuttaa

olennaisilta osiltaan toivomusaloitteissa esitetyt toivomukset, minkä vuoksi valiokunta ehdottaa aloitteiden hylkäämistä.

Valiokunnan mielestä lakia tulkittaessa on pyrittävä siihen, että erilaiset suojaimet ja muut apuvälineet korvattaisiin ammattitautitapauksissa tapaturmavakuutuksen kautta.

Edellä olevan perusteella sosiaalivaliokunta kunnioittaen ehdottaa,

Helsingissä 24 päivänä marraskuuta 1981

että hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset hyväksyttäisiin muuttamattomina.

Samalla valiokunta ehdottaa,

että toivomusalitteet n:ot 1370 (1979 vp.) ja 540 hylättäisiin.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja M. Puhakka, varapuheenjohtaja Kauppi ja jäsenet Ajo, Alppi, Halonen (osittain), Joutsenlahti, Kauppinen,

Mikkola, Pokka, Pursiainen, Raudaskoski, Saarikoski, Savolainen, Stenius-Kaukonen ja Ziliacus sekä varajäsenet Hyrynkanas ja Järvi-lehto.

EDUSKUNNAN
MAA- JA METSÄTALOUSVALIOKUNTA

Liite
Liite

Helsingissä,
27 päivänä lokakuuta 1981
Lausunto n:o 8

Sosiaalivaliokunnalle

Sosiaalivaliokunta on 6 päivänä kuluva lokakuuta päivätyllä kirjeellään pyytänyt eduskunnan päätöksen mukaisesti maa- ja metsätalousvaliokuntaa antamaan lausuntonsa hallituksen esityksestä n:o 128 laiksi maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaiksi sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi. Asian johdosta ovat valiokunnassa olleet kuultavina esittelijä Markku Sorvari sosiaali- ja terveysministeriöstä, budjettisihteeri Hannele Laihonon valtiovarainministeriöstä, maatalous- ja metsätieteiden tohtori Markku Nevala ja agronomi Pentti Saarimäki Maataloustuottajain Keskusliitosta sekä talouspoliittinen sihteeri Antero Tuominen Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestöstä. Käsiteltävään asian valiokunta esittää lausuntoon seuraavaa.

Hallituksen esitys liittyy osana niihin sosiaaliturvaa koskeviin muutoksiin, jotka sisältyvät kuluva vuoden tulopoliittiseen kokonaisratkaisuun. Esityksessä ehdotetaan maatalousyrittäjien tapaturmaturvaa parannettavaksi säätämällä maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaki. Laki sisältäisi maatalousyrittäjiä koskevat erityissäännökset ja muilta osin se viitaisi työntekijöiden tapaturmavakuutuslakiin ja ammattitautilakiin.

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen kokonaiskustannukset rahoitettaisiin perustur-

vaosuudella, maatalousyrittäjien vakuutusmaksusuudella ja valtion osuudella. Perusturvaosuus kustannettaisiin toisaalta sairausvakuutus-, kansaneläke- ja perhe-eläkejärjestelmästä ja toisaalta maatalousyrittäjien eläkelain mukaisesta järjestelmästä. Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain säätämisestä johtuvan lisäturvan, joka määriteltäisiin 50 %:ksi tapaturmavakuutuksen kokonaiskustannuksista, maksaisivat maatalousyrittäjät ja valtio puoliksi kumpikin. Vakuutusmaksu perittäisiin niiltä maatalousyrittäjiltä, jotka ovat velvolliset ottamaan maatalousyrittäjien eläkelain mukaisen vakuutuksen.

Lain täytäntöönpanosta huolehtisi maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitos. Asetuksella voitaisiin säätää, että tapaturmavakuutuslaitoksen tehtävät hoitaisi maatalousyrittäjien eläkeläisissä tarkoitettu maatalousyrittäjien eläkelaitos.

Valiokunnalla, joka on käsitellyt asiaa lähinnä maatalouspoliittiselta kannalta, ei ole esityksen suhteen huomauttamista. Tämän vuoksi valiokunta esittää kunnioittaen lausuntoon,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus olisi hyväksyttävä muuttamattomana.

Maa- ja metsätalousvaliokunnan puolesta:

Toivo Yläjärvi

Kaarlo Muuramo

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Yläjärvi, varapuheenjohtaja Tuovinen, jäsenet Aaltio,

Bärlund, Hirvelä, Hämäläinen, Korhonen, Nieminen, Nikkilä, Raudaskoski, Tapiola ja Westerlund sekä varajäsen Kuoppa.